

Врз основа на член 17 став (1) алинеја 12 од Законот за воздухопловство (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр.14/24, 224/24, 03/25 и 144/25) а во врска со член 3 став 1 од Правилникот за аеродроми и препреки (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 31/25), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство донесе

ОПЕРАТИВНА ДИРЕКТИВА ЗА БЕЗБЕДНОСТ

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
Агенција за цивилно воздухопловство
Agenția e Aviației Civile
Бр.Чл. 09-1225/2
28-05-2025 год. VII
Снежко Шкупи

Предмет: Посебни технички спецификации на системот на природни светла на воздухопловното пристаниште ‘Свети Апостол Павле’ – Охрид
ОДБ број: 2025-001-AGA
Издадена: 19.09.2025
Ефективна од : 01.10.2025
Ревизија : 00

- **Цел на оперативната директива**

Оваа оперативна директива за безбедност (во понатамошниот текст: ОДБ) има за цел да ги дефинира посебните технички спецификации за системот на природни светла, при што ќе биде обезбеден највисок степен на безбедност при спроведување на воздухопловни операции на аеродромот.

- **Причина за издавање на оперативната директива**

Согласно член 3, став 1 од Правилникот за аеродроми и препреки (“Сл.весник на Република Северна Македонија” бр.31/25), операторот на аеродромот „Свети Апостол Павле“ Охрид (ICAO Aerodrome reference Code 4D) потребно е да ги исполни условите од ЕУ Регулативата 139/2014, CS ADR-DSN.M.630 (b) 1 - Precision approach Category I lighting system (ALS), кои се однесуваат на системот на природни светла за инструментален прецизен приод категорија I (CAT I), а кој се состои од ред светла поставени во осовина на продолжената централна линија на ПСП во должина од 900 m од прагот на ПСП.

Поради топографското ограничување кое се однесува на поставеноста на аеродромот во однос на езерото, продолжувањето на потребните 900 метри на ALS за ПСП 01 (Runway 01) е ограничено, односно на аеродромот е инсталиран Basic Approach Lighting System (BALS) во должина од 390 метри, што претставува неусогласеност со стандардите за инструментален прецизен приод категорија I (CAT I).

Основниот систем на природни светла – BALS на аеродромот е едноставен систем на природни светла, кој се состои од светла во продолжение на централната линија на ПСП кои се протегаат на растојание од 390 метри од прагот на ПСП, со ред светла што формираат попречна лента долга 30 метри на растојание од 300 метри од прагот.

Овој систем на природни светла е во функција повеќе од 50 години и досега немало забелешки, жалби или инциденти.

Безбедносната воздухопловна студија изработена од операторот на аеродромот ТАВ Македонија, идентификува потенцијални ризици и предлага мерки за нивно ублажување, кои се основа за изработка на оваа оперативна директива.

- **Применливост**

Оваа ОДБ се однесува исклучиво на системот на природни светла на воздухопловното пристаниште „Свети Апостол Павле“ - Охрид.

- **Дефиниции**

За потребите на оваа ОДБ се применуваат следните дефиниции:

- АЦВ - Агенција за цивилно воздухопловство
- ПСП - полетно/слетна патека
- М-НАВ - Акционерско друштво во државна сопственост за управување со воздушниот сообраќај и давање услуги во воздухопловна навигација
- ALS (Approach Lighting System) - Систем на приодни светла.
- BALS (Basic Approach Lighting System) - Основен едноставен систем на приодни светла.
- CAT I (Precision Approach Category I) - Прецизен приод Категорија I
- AIP (Aeronautical Information Publication) - Зборникот на воздухопловни информации.
- NOTAM (Notice to Airmen) - Итно известување дистрибуирано по пат на телекомуникација кое содржи информации кои се однесуваат на воспоставување, состојба или измена на воздухопловно - техничко средство, објект, услуга, процедура или опасност, чиешто навремено доставување е од суштинска важност за учесниците во воздушниот сообраќај.
- ATIS (Automatic Terminal Information Service) - Автоматски систем за давање на информации за метеоролошки услови и статус на аеродромот.
- FOD (Foreign Object Debris) – непотребни предмети и отпадоци во областа на движење кои немаат оперативна или воздухопловна функција и претставуваат опасност за безбедноста на воздушниот сообраќај.

- **Потребна активност и време на придржување**

На аеродромот е инсталиран Basic Approach Lighting System (BALS) во должина од 390 метри кој се состои од светла во продолжение на централната линија на ПСП кои се протегаат на растојание од 390 метри од прагот на ПСП, со ред светла што формираат попречна лента долга 30 метри на растојание од 300 метри од прагот.

Мерки за намалување на ризик:

- На аеродромот се инсталирани светла за обележување на централната линија на ПСП, кои не се неопходни за прецизен приод од категорија I (CAT I), односно светлата поставени на централна линија на ПСП се стандард за категорија II и III (CAT II и CAT III)
- Аеродромот е опремен со понапреден и надграден радио-навигациски уред Doppler VOR, во однос на вообичаениот радио-навигациски уред VOR.
- Операциите на инструментален прецизен приод од категорија I (CAT I) се изведуваат согласно објавените оперативни минимуми во AIP.
- Операторот на аеродромот обезбедува информации за намалената должина на ALS преку NOTAM и ATIS, во координација со М-НАВ.
- Зачестени вежби и тренинг на единиците за ППЗ со цел навремено и ефикасно реагирање во било која вонредна состојба во рамки на аеродромскиот комплекс.
- Секојдневни зачестени проверки се вршат на:
 - Состојба на маневарските и оперативни површини.
 - Контрола и чистење на FOD
 - Препреки во близина на аеродромскиот комплекс
 - Ограда и чистење на обиколна сообраќајница од двете страни на оградата
 - Контрола на дивниот свет

Операторот на аеродромот „Св. Апостол Павле“ во Охрид, во тесна соработка со М-НАВ и АЦВ, е должен да го следи статусот на неусогласеност кој се однесува на должината на системот на природни светла на аеродромот, заради ефикасно имплементирање на безбедносните мерки и активности, а со цел одржување на безбедноста на воздушниот сообраќај на аеродромот.

- **Забелешки**

Агенцијата го задржува правото да ги измени или ажурира условите од оваа оперативна директива врз основа на добиени безбедносни податоци и идентификувани наоди.

Прашањата во врска со оваа ОДБ се доставуваат до Агенцијата за цивилно воздухопловство на следната електронска пошта: е-маил: info@caa.gov.mk.

Директор на АИВ

Драги Стојаноски

